

Formateursgesprek – Inbreng KERN8

Onderwerp : Inbreng KERN8 ten behoeve van coalitievorming gemeente Opmeer

Datum : 23 april 2026

Aan : Formateur

Namens : KERN8, Mario Appelman & John Hoogkamer

1. Inleiding

Als grootste partij van Opmeer voelen wij een duidelijke verantwoordelijkheid richting onze inwoners, onze dorpen en kernen, alsook richting de gemeenteraad als geheel.

Wij zijn bereid constructief mee te denken over bestuurlijke samenwerking, maar dat vraagt naar onze overtuiging meer dan het verdelen van portefeuilles of het voortzetten van bestaande bestuurlijke verhoudingen.

De verkiezingsuitslag vraagt om herkenbare verandering, meer transparantie, betere verantwoording en een bestuursstijl waarin inwoners daadwerkelijk serieus worden genomen. KERN8 wil daarom vooral spreken over de inhoudelijke voorwaarden waaronder een nieuwe bestuursperiode geloofwaardig kan beginnen.

De onderstaande punten vormen onze inhoudelijke inzet. Zij zijn bedoeld als basis voor een serieuze aanzet tot bestuurlijke vernieuwing, versterking van de gemeentelijke organisatie en herstel van vertrouwen tussen inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie.

2. Bestuurlijke transparantie en controleerbaarheid

KERN8 vindt dat transparantie niet alleen in woorden moet worden beleden, maar ook in documenten, besluitvorming en bestuurlijke praktijk zichtbaar moet zijn.

Daarom vragen wij aandacht voor transparantie in woord én document.

- Besluiten moeten niet alleen bestuurlijk worden toegelicht, maar ook navolgbaar zijn in de onderliggende stukken. De raad en inwoners moeten kunnen begrijpen welke afwegingen zijn gemaakt, welke alternatieven zijn beoordeeld en welke belangen daarbij een rol hebben gespeeld.

Lobbyregister en inzicht in externe beïnvloeding

- Bij belangrijke besluitvorming moet duidelijk zijn welke externe partijen, adviseurs, ontwikkelaars, belangenorganisaties of andere betrokkenen invloed hebben gehad op het proces. Dit hoeft niet wantrouwend te zijn, maar wel controleerbaar.
- Een lobbyregister of vergelijkbaar transparantie-instrument kan bijdragen aan vertrouwen en zorgvuldigheid.

Periodieke evaluatie van integriteit

- Integriteit mag geen papieren tijger zijn. KERN8 wil een periodieke, controleerbare evaluatie van integriteitsbeleid, inclusief de wijze waarop meldingen, klachten en signalen worden behandeld.
- Daarbij hoort dat procedures niet alleen formeel correct zijn, maar ook zichtbaar onafhankelijk, zorgvuldig en toetsbaar.

3. Betekenisvolle participatie en inspraak

KERN8 vindt dat inspraak alleen waarde heeft als inwoners ook kunnen zien dat hun inbreng serieus wordt meegewogen.

Inspreken in de raad moet zin hebben

- Als inwoners inspreken, moet helder zijn wat er vervolgens met hun bijdrage gebeurt. Wordt die betrokken bij de besluitvorming? Komt er een inhoudelijke reactie? Worden argumenten zichtbaar meegewogen?
- Als inspraak slechts symbolisch is, ondermijnt dat het vertrouwen. Dan moet de raad eerlijk zijn over de beperkte betekenis ervan. Maar als inspraak wordt geboden, moet die ook serieus en navolgbaar worden verwerkt.

Professionalisering van dorpsraden

- Dorpsraden moeten proactief worden betrokken bij onderwerpen die hun kern raken. Niet pas aan het einde van een proces, maar aan de voorkant.
- KERN8 pleit voor een professionelere rol van dorpsraden, met duidelijke afspraken over informatievoorziening, consultatie, terugkoppeling en betrokkenheid bij relevante beleids- en uitvoeringsdossiers.

4. Versterking gemeentelijke organisatie en ambtelijke kwaliteit

Een goed gemeentebestuur valt of staat met een sterke, stabiele en deskundige ambtelijke organisatie. KERN8 ziet dat Opmeer op diverse dossiers kwetsbaar is geworden door werkdruk, inhuur, kennisverlies en complexe besluitvorming.

Kwaliteits- en bindingsagenda ambtelijke organisatie

- KERN8 wil onderzoeken hoe Opmeer aantrekkelijker kan worden als werkgever. Als kleine gemeente vraagt Opmeer veel van haar ambtenaren: brede inzetbaarheid, lokale betrokkenheid, bestuurlijke sensitiviteit en dossierkennis. Tegelijkertijd concurreert Opmeer met grotere gemeenten die vaak meer doorgroeimogelijkheden en ruimere beloningsperspectieven bieden.
- Daarom wil KERN8 een gerichte kwaliteits- en bindingsagenda voor de ambtelijke organisatie. Daarbij moet worden onderzocht of functiewaardering, passende inschaling, arbeidsmarkttoelagen, opleidingsbudgetten, doorgroeipaden en secundaire arbeidsvoorwaarden voldoende aansluiten bij de feitelijke zwaarte van functies en de huidige arbeidsmarkt.
- Doel is om goede ambtenaren te behouden, nieuwe deskundige medewerkers aan te trekken, externe inhuur terug te dringen en de continuïteit en kwaliteit van de gemeentelijke organisatie te versterken.

Inzicht in inhuur

- De omvang, kosten en noodzaak van externe inhuur moeten beter inzichtelijk worden gemaakt. Niet om inhuur op voorhand af te wijzen, maar om te kunnen beoordelen waar structurele kennis ontbreekt en waar de organisatie kwetsbaar is.

Kosten van procedures en rechtszaken

- KERN8 wil periodiek inzicht in de kosten, oorzaken en bestuurlijke lessen van bezwaarprocedures, beroepszaken, Woo-procedures en juridische geschillen.

- Niet om incidenten uit te vergroten, maar om patronen te herkennen en bestuurlijk te verbeteren.

Continuïteit en kennisborging

- Bij personeelwisselingen en tijdelijke inhuur moet kennis beter worden geborgd. Dossiers mogen niet telkens opnieuw kwetsbaar worden doordat kennis verdwijnt of verantwoordelijkheid versnipperd raakt.

5. Efficiëntie, digitalisering en inzet van AI

KERN8 ziet kansen om de gemeentelijke organisatie efficiënter, slimmer en transparanter te maken door moderne digitale middelen, waaronder AI, verantwoord in te zetten.

Inzet van AI en educatie

- AI kan bijdragen aan betere dossiervorming, snellere analyse, betere raadsondersteuning, overzichtelijkere besluitvorming en efficiëntere werkprocessen. Dat vraagt wel om scholing, kaders en controle.

AI-control of AI-coördinatie

- KERN8 wil onderzoeken of binnen de organisatie een vorm van AI-control, AI-coördinatie of digitale kwaliteitsbewaking kan worden ingericht. Niet als extra bureaucratische laag, maar als hulpmiddel voor kwaliteit, rechtmatigheid, privacy en doelmatigheid.

Efficiency als bestuurlijk thema

- Efficiënter werken moet niet alleen gaan over bezuinigen, maar over beter organiseren: minder dubbel werk, betere stukken, snellere processen, minder juridische herstelacties en betere informatievoorziening aan raad en inwoners.

6. Verbetering van raadsvoorstellen en bestuurlijke besluitvorming

KERN8 wil een hernieuwd format voor raadsvoorstellen, zodat de raad beter kan controleren en inwoners beter kunnen begrijpen waarover wordt besloten.

Een raadsvoorstel moet ten minste in een helder managementoverzicht duidelijk maken:

- wat de aanleiding is;
- of het voorstel voortkomt uit een wettelijke verplichting, bestuurlijke ambitie of lokale noodzaak;
- welk probleem wordt opgelost;
- waarom dit voorstel nodig is;
- welke alternatieven zijn onderzocht;
- wat de financiële gevolgen zijn;
- op welke begrotingspost of welk begrotingsthema het voorstel betrekking heeft;
- welke risico's bestaan;
- welke belangen zijn meegewogen;
- wanneer uitvoering plaatsvindt;
- hoe en wanneer evaluatie plaatsvindt.

KERN8 vindt dat de raad niet alleen om instemming moet worden gevraagd, maar ook in staat moet worden gesteld om de kwaliteit, noodzaak en proportionaliteit van voorstellen werkelijk te beoordelen.

7. Specifieke dossiers waarvoor verantwoording en herijking nodig zijn

KERN8 wil dat een nieuwe bestuursperiode begint met eerlijkheid over een aantal grote dossiers. Niet om terug te kijken uit rancune, maar om te voorkomen dat fouten, onduidelijkheden of financiële risico's worden doorgeschoven.

IKC Hoogwoud en KC Opmeer

Voor deze dossiers is nadere verantwoording en duiding nodig. Daarbij moet onder meer inzichtelijk worden gemaakt:

- welke keuzes zijn gemaakt;
- welke kosten oorspronkelijk waren geraamd;
- welke bijkomende kosten zijn ontstaan;
- welke risico's nog bestaan;
- hoe de raad hierover is geïnformeerd;
- welke lessen hieruit worden getrokken voor toekomstige projecten.

Gemeentelijk Woningbedrijf

KERN8 wil een fundamenteel en transparant gesprek over het Gemeentelijk Woningbedrijf, waaronder:

- de waarderingsmethode;
- de werkelijke financiële betekenis van het woningbezit;
- de verhouding tussen boekwaarde, maatschappelijke waarde en mogelijke marktwaarde;
- de consequenties voor beleid, investeringen, huurders, onderhoud en gemeentelijke financiële positie.

Het GWB mag niet alleen als technisch of boekhoudkundig dossier worden behandeld. Het raakt direct aan volkshuisvesting, gemeentelijke vermogenspositie en langjarig beleid.

Woningbouw en planvorming

KERN8 wil meer inzicht in woningbouwplanvorming, inclusief plannen die zijn afgewezen, vertraagd of niet verder zijn gebracht.

Daarbij moet duidelijk worden:

- welke initiatieven zijn ingediend;
- op welke gronden plannen zijn afgewezen;
- welke beleidsruimte er werkelijk bestaat;
- hoe de gemeente omgaat met particuliere initiatieven;
- waar versnelling mogelijk is;
- welke afwegingen worden gemaakt tussen ruimtelijke kwaliteit, woningbehoefte en lokale belangen.

8. Energie, netcongestie en SMR

KERN8 ziet energievoorziening en netcongestie als strategische dossiers voor Opmeer. Deze onderwerpen vragen om realisme, transparantie en bestuurlijke betrouwbaarheid.

Netcongestie

- De gemeente moet duidelijk maken hoe zij omgaat met netcongestie bij woningbouw, bedrijvigheid, verduurzaming en maatschappelijke voorzieningen.

- KERN8 wil dat netcongestie niet pas als blokkade verschijnt bij concrete plannen, maar vooraf onderdeel wordt van gemeentelijke planvorming.

SMR en RES-opgave

- Als de gemeente inzet op een SMR-route, moet helder zijn hoe dit zich verhoudt tot de RES-opgave en provinciaal beleid.
- KERN8 wil van het college een bestuurlijk onderbouwde garantie of ten minste een toetsbare onderbouwing dat de gekozen route geen problemen oplevert met de provincie en de RES-verplichtingen.

Zonneladder en RES-zoekgebieden

- KERN8 wil helderheid over de toepassing van de zonneladder binnen de gemeente Opmeer en over de ruimtelijke en bestuurlijke onderbouwing van zoekgebieden voor zonne-energie.
- Daarbij moet in het bijzonder duidelijk worden hoe wordt omgegaan met zoekgebied 8 (Koningspade/Wester Boekelweg), mede in het licht van de RES-herijking, lokaal draagvlak, landschappelijke kwaliteit en de verhouding tot ander energiebeleid van de gemeente.

Tussentijdse oplossing

- Een eventuele SMR ligt, als deze al haalbaar blijkt, ver in de toekomst. KERN8 wil daarom weten welke tussentijdse energieoplossingen de gemeente onderzoekt en welke concrete maatregelen op korte en middellange termijn worden genomen.

9. HVC en afvaltarief

KERN8 wil helderheid over het HVC-afvaltarief en de wijze waarop kostenontwikkeling, tariefstelling en beleidskeuzes aan inwoners worden uitgelegd.

Daarbij horen:

- inzicht in de opbouw van het tarief;
- de gemeentelijke invloed op kosten en keuzes;
- vergelijking met andere gemeenten;
- mogelijke besparingen;
- effecten voor huishoudens;
- heldere communicatie richting inwoners.

Afvalbeleid moet betaalbaar, uitlegbaar en controleerbaar zijn.

10. Voorwaarden voor geloofwaardige bestuurlijke samenwerking

KERN8 vraagt geen voorkeursbehandeling. Wij vragen wel dat de verkiezingsuitslag wordt vertaald in zichtbare bestuurlijke verandering. Als die bereidheid er niet is, dan is dat een politieke keuze van de zittende partijen, niet een gebrek aan verantwoordelijkheid van KERN8.

Voor KERN8 is deelname aan bestuurlijke samenwerking alleen geloofwaardig als sprake is van een werkelijke bereidheid tot verandering.

Dat betekent:

- meer transparantie;
- betere controleerbaarheid;
- serieuzere participatie;
- professionalisering van dorpsraden;
- versterking van de ambtelijke organisatie;
- een scherper financieel en juridisch bewustzijn;
- een open houding ten opzichte van nieuwe bestuursinstrumenten;
- eerlijke verantwoording op grote dossiers;
- meer respect voor de positie van de raad;
- meer zichtbare betrokkenheid van inwoners.

KERN8 is bereid om verantwoordelijkheid te nemen, maar niet tegen elke prijs. Wij willen niet slechts bestuurlijk worden ingepast in bestaande verhoudingen. Wij willen dat de verkiezingsuitslag wordt vertaald in aantoonbare bestuurlijke vernieuwing.

11. Slotverklaring

KERN8 laat deze punten achter als formele inbreng in het formatieproces. Deze inbreng zal door KERN8 tevens openbaar worden gedeeld, zodat voor inwoners, kiezers en andere betrokkenen helder is welke inhoudelijke inzet KERN8 in het formatieproces heeft ingebracht.

Daarmee is vastgelegd dat KERN8 inhoudelijk, constructief en verantwoordelijkheid nemend aan dit gesprek heeft deelgenomen.

Mocht blijken dat andere partijen deze inzet niet, slechts beperkt of onvoldoende willen overnemen, dan is dat een politieke keuze van die partijen. Het kan dan echter niet worden voorgesteld alsof KERN8 niet bereid was mee te denken of verantwoordelijkheid te nemen, geen verantwoordelijkheid wilde nemen of geen inhoudelijke bijdrage aan de coalitievorming heeft geleverd.

Onze inzet is helder: Opmeer verdient een bestuursperiode waarin transparantie, kwaliteit, controleerbaarheid en vertrouwen centraal staan.

KERN8 is bereid daaraan bij te dragen. Maar alleen op een manier die recht doet aan de verkiezingsuitslag, aan onze inwoners en aan de noodzakelijke vernieuwing van het gemeentebestuur.